

Posudek vedoucího práce na bakalářskou práci

Jméno a příjmení studenta: Jakub Ruml
Název diplomové práce: Didym Slepý, theolog 4. století. Náčrt života a díla
Vedoucí práce: Doc. ThLic. Pavel Milko, PhD.

Student Jakub Ruml podal práci z názvem „*Didym Slepý, theolog 4. století. Náčrt života a díla*“. Práce je rozdělena do tří hlavních oddílů: Život a doba, Didymovo dílo, Didymovo dogmatické učení a úvod a závěr. Součástí práce je čestné prohlášení diplomanta o samostatném vypracování za použití uvedené literatury, jejíž seznam je připojen na konci práce. Rozsah práce je 57 stran.

Tématem práce je život, doba, dílo a učení Didyma Slepého, významného autora 4. století. Jakkoliv je jeho jméno zapomínáno, měl velkou autoritu a také vliv, byť na něho o mnoho let později padl stín odsouzení origenismu.

Didym je dnes nepříliš známá postava, nicméně velmi zajímavá. Dnes, kdy hledáme cestu k handicapovaným lidem, k nám může tento vysoce vzdělaný duchovní učitel a theolog, který byl od dětství slepý, promlouvat velmi aktuálně. Zřejmě také kvůli svému fyzickému omezení zůstal hodně konzervativní a věrný alexandrijské tradici. Zatímco se ke konci 4. stol. prosazuje tzv. novonikajská theologie, on zůstává věrný staré terminologii, ale je v návaznosti na Alexandra Alexandrijského a Athanasia Alexandrijského věrným obráncem nikajského sněmu. Můžeme si také představovat, že by takhle nějak mohla vypadat jedna z možných reakcí Órigena na věroučné spory 4. století. Didym je také autorem jednoho ze zásadních pneumatologických pojednání 4. století, které navíc díky latinskému překladu inspirovalo latinské autory. Samostatnou kapitolou Didymova učení je otázka duše, apokatastase a mnohé problematické nauky origenismu. Je tedy množství důvodů, proč se tomuto autorovi věnovat.

Diplomant v úvodu práce (s. 9) píše: „Budu se snažit představit Didyma jako konzervativního pokračovatele alexandrijské tradice, snažícího se tradičními postupy a slovníkem vysvětlit otázky své doby, především v konfrontaci s bludaři. Vysvětlit jeho „neoriginalitu“ učení a poukázat na některé body, kterými snad velmi obohatil theologii konce 4. století a doby následující. Především pak pohled, skrze který svou theologii tvořil. Byla to neutuchající víra vycházející z jeho vlastního já v součinnosti s Bohem sestupujícím na něj. Zároveň ho ukázat jako velkého zastávce Órigenova učení a jeho

osoby, kvůli čemuž byl mnohými již za svého života a brzy po své smrti odsuzován. Avšak Órigénova učení pouze v některých theologických otázkách, protože křesťanské orthodoxní učení dosáhlo od smrti jeho velkého učitele v polovině 3. století dlouhou cestu.“ Tento záměr určuje plán práce a autor se podle něj snaží systematicky utřídit a zpracovat, co k tématu načel.

Ke koncepci práce asi nelze mít připomínky, a je třeba zdůraznit, že již samotné rozvržení práce, alespoň v některých kapitolách je samostatným autorským vkladem diplomanta. Není jednoduché vymyslet, jak podat a posléze sepsat Didymovu nauku. Dále je zapotřebí říci, že při studiu Didyma byl autor odkázán de facto pouze na sekundární zahraniční literaturu a podobně tomu bylo i s Didymovými díly, která lze číst buď v klasických jazycích, nebo v cizojazyčných překladech.

Jednotlivé kapitoly a podkapitoly jsou dobře zpracovány a srozumitelně podány. Zpracování celé práce je dobré, byť ne bez překlepů a přehlédnutí, vybočení z vazby apod.

Pokud jde o připomínky, asi zásadní spočívá v kontextu tématu. Pro výklad toho kterého problému, je zapotřebí pochopení dalších složitých otázek a ty se nezdají být ještě diplomantem do hloubky zvládnuty. Proto je zapotřebí doporučit prohlubování diplomantova theologického studia a pokračování ve studiu Didyma, které by se mělo zúročit v diplomové práci.

Formálně musím vytknout z výše řečeného plynoucí určité tupé přebírání ze sekundární literatury. Proč odkazovat v případě odsouzení apollinarismu na sekundární literaturu k Didymovi, když lze odsouzení citovat doslova v existujícím překladu, nebo lze odkázat na literaturu přímo k tématu? Proč si např. nechat vnutit obvinění Didyma z „neoriginality“, když východní křesťanství si originality neváží a v mnoha ohledech v ní vidí odtržení od tradice a další nebezpečí?

Připomínky jsou zde spíše pokyny k další práci a k psaní magisterské práce, protože je třeba říci, že práce plně vyhovuje požadavkům kladeným na bakalářskou práci a téměř ve všech ohledech je překračuje. Proto doporučuji tuto práci k obhajobě se známkou výborně.